

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a büntetőeljárás során ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogról, valamint a letartóztatást követő kommunikációhoz való jogról

(COM(2011) 326 végleges – 2011/0154 (COD))

(2012/C 43/11)

Önálló előadó: **Edouard DE LAMAZE**

2011. szeptember 1-jén a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a büntetőeljárás során ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogról, valamint a letartóztatást követő kommunikációhoz való jogról

COM(2011) 326 végleges – 2011/0154 (COD).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció 2011. november 8-án elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2011. december 7–8-án tartott, 476. plenáris ülésén (a december 7-i ülésnapon) 181 szavazattal 3 ellenében, 10 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB igen kedvezően fogadja egy effajta irányelv létrehozásának gondolatát. Egy olyan normatív szöveg elfogadása, amely magában foglalja az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) a védelemhez való jogokkal kapcsolatos legújabb vívmányait, vitathatatlan előrelépést jelentene mind a jogbiztonság követelményét, mind pedig a védelemhez való jogoknak a különböző tagállamokban való garantálását tekintve.

1.2 A méltányos eljárás biztosítéka az, ha már a büntetőeljárás kezdetétől fogva biztosított egy szabadon választott ügyvéd aktív részvétele. Az EGSZB osztja az Európai Bizottság célkitűzését: ennek a jognak az érvényesülését biztosítani kell.

1.3 Pontosan emiatt, illetve mivel az irányelvjavaslatban lefektetett elvek láthatóan ambiciózusak, az EGSZB attól tart, hogy megvalósításuk nehézségekbe fog ütközni.

1.4 Az EGSZB erősen helyteleníti a költségmentességhez való joggal kapcsolatos intézkedés későbbre halasztását, amely a tanácsi ütemtervben a jogi tanácsadáshoz való joghoz kapcsolódott, mivel így fennáll annak a veszélye, hogy a törvény adta jogok érvényesülése csorbát szenved.

1.5 Az irányelvjavaslat ambiciózus volta elsősorban abban mutatkozik meg, hogy a jogi tanácsadáshoz való jogot a gyanúsítottakra is kiterjeszti.

1.5.1 Ha az alapelv az, hogy ezek a jogok a szabadság megvonásából erednek, az EGSZB véleménye szerint az igazság keresésének első számú elve, a tisztesség alapján minden érintettnek joga van ügyvédhez, amint büntetőeljárás intézkedés van ellene folyamatban.

1.5.2 Logikusnak tűnik tehát, hogy az önvádra kötelezés tilalmához való jog nevében mindazok a személyek, akik ellen

büntetőeljárás intézkedés van folyamatban, ügyvédi segítséget vehessenek igénybe, mivel ügyvéd jelenléte nélkül pusztán az ő saját kijelentéseik nem szolgálhatnak elítélésük alapjául.

1.5.3 E tekintetben az EGSZB szívesen módosítana a terminológián, és „gyanúsítottak” helyett olyan személyeket írna, „akik ellen büntetőeljárás intézkedés van folyamatban”, ennek a megfogalmazásnak ugyanis az az előnye, hogy kevésbé bizonytalan és szubjektív.

1.6 Az irányelvjavaslat ambiciózussága másodsorban pedig abban mutatkozik meg, hogy a jogi tanácsadáshoz való jogot elmélyíti, és előírja, hogy olyan ügyvéd segítségét lehessen igénybe venni, aki aktív szerepet tölt be a védelem mellett, különösen a kihallgatások alatt.

1.7 Az ügyvédi segítség igénybevételének joga – amint azt az irányelvjavaslat előírja – az EGSZB szerint összeegyeztethető a nyomozás követelményeivel, sőt azáltal, hogy hozzájárul az összegyűjtött bizonyítékok elfogadhatóságának garantálásához, elősegíti a büntetőjogi eljárás megfelelő lebonyolítását, feltéve, hogy bizonyos feltételek teljesülnek:

1.7.1 Egyfelől az irányelvnek

— elő kell irányoznia, hogy az ügyvédnek csak akkor van joga jelen lenni minden olyan nyomozati vagy bizonyítékgyűjtési cselekménynél, amely az érintett személy jelenlétét megköveteli, ha az a védelemhez való jog érvényesülését tekintve szükséges;

— elő kell irányoznia egy olyan ésszerű határidőt, amelynek lejártán túl a nyomozhatóságok az ügyvéd jelenléte nélkül is felléphetnek, és amellyel kapcsolatban igazolni kell, hogy az ügyvéd kellő időben értesítést kapott;

- elő kell irányoznia, hogy minden tagállam vezessen be ésszerű korlátokat az ügyvéd és védenca közötti beszélgetések időtartamára és gyakoriságára vonatkozóan; ilyen beszélgetésre legalább minden meghallgatás előtt sort kell keríteni;
- elő kell irányoznia, hogy minden tagállam végrehajthasson olyan eljárásokat, amelyek nem felelnek meg bizonyos, akár a nyomozás, akár a büntetőjogi eljárás közben felmerülő elveknek, elsősorban akkor, ha a tömeges bűnözési formákból eredő enyhe bűncselekmények ténye nem vitatott és nem is vitatható,
- emlékeztetnie kell az ügyvédeknek a nyomozással kapcsolatos titoktartási kötelezettségére,
- a harmadik személy vagy konzuli hatóság „értesítésének jogát” kellene előirányoznia, nem pedig a velük való kapcsolattartás jogát.

1.7.1.1 A nyomozóhatóságoknak helyesen kell gazdálkodniuk a rendelkezésre álló idővel, és gondoskodniuk kell a nyomozás megfelelő lebonyolításáról.

1.7.1.2 Az EGSZB mindenesetre úgy véli, hogy számba kell venni az eltérés lehetőségét abban az esetben, ha a nyomozás megfelelő lebonyolítását előreláthatólag akadályok nehezítik majd.

1.7.2 Azzal a feltétellel egyébként, hogy a tagállamok gondoskodjanak olyan sürgősségi megoldások kialakításáról, amelyek lehetővé teszik az ügyvédi segítség azonnali igénybevételét abban az esetben, ha a szabadon választott ügyvéd nem érhető el azonnal.

1.8 Végezetül pedig – az egyensúlyra való törekvés érdekében – az EGSZB arra kéri a Tanácsot, hogy dolgozzon ki iránymutatásokat arra vonatkozóan, hogy hogyan védhető jobban a sértettek jogai a védelemnek megítélt új jogokkal szemben. Ugyanis a sértetteknek is meg kell adni a lehetőséget, hogy igénybe vehessék ügyvéd segítségét, ha a nyomozóhatóságok meghallgatják őket, és még inkább, ha a vádlottal való szembesítésre kerül sor, aki kaphat ilyen segítséget.

2. Az irányelvjavaslat háttere és tartalma

2.1 A Tanács elismerte, hogy európai szinten mindmáig nem tettek eleget a büntetőeljárásokban érintett személyek alapvető jogainak védelme érdekében. Az Igazságügyi Tanács a 2009. november 30-i ülésén állásfoglalást fogadott el ezeknek az eljárási jogoknak a megerősítését célzó ütemtervről. Az ütemterv, amelyet a Stockholmi Programhoz is csatoltak, arra kérte fel az Európai Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatokat az alábbi intézkedésekre:

- (A) a fordításhoz és tolmácsoláshoz való jog,
- (B) a jogokról és a vádokról való tájékoztatáshoz való jog,

(C) a jogi tanácsadáshoz és költségmentességhez való jog,

(D) kapcsolattartás a családtagokkal, a munkaadókkal és a konzuli hatóságokkal,

(E) a veszélyeztetett gyanúsítottakra vagy vádlottakra vonatkozó különleges biztosítékok.

2.2 Az első lépés a tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló 2010/64/EU irányelv elfogadása volt (A intézkedés).

2.3 A második lépés a tájékoztatáshoz való jogról⁽¹⁾ szóló, jelenleg tárgyalási szakaszban lévő irányelv lesz, amely minimumszabályokat állapít meg a jogokról és a vádokról történő tájékoztatáshoz való jogra, továbbá az ügyiratba történő betekintéshez való jogra vonatkozóan (B intézkedés).

2.4 A jelen véleményben tárgyalt irányelvjavaslat a jogalkotási csomag harmadik intézkedésének felel meg. Az Európai Bizottság úgy határozott, hogy a jogi tanácsadáshoz és a kapcsolattartáshoz (D) való jogot együtt tárgyalja. A költségmentességhez való jog kérdését viszont – amely a tanácsi útitervben még a jogi tanácsadás jogához kapcsolódott – később tárgyalják majd (2013-ban). A korábbi intézkedésekhez hasonlóan az Európai Bizottság most is úgy döntött, hogy ezekkel a jogokkal az európai elfogatóparancs alapján letartóztatott személyeket ruházza fel.

2.5 Az irányelvjavaslat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 3. és 6. cikkére – mégpedig az embertelen bánásmód tilalmának és az ügyvédhez való jognak az EJEB szerinti értelmezésére – alapozva kívánja biztosítani az EU Alapjogi Chartájának – különösen a Charta 4., 6., 7. és 47. cikkének – alkalmazását.

2.6 A javaslat előirányozza, hogy minden gyanúsított vagy vádlott számára a lehető legrövidebb időn belül ügyvédi segítséget kell biztosítani. A szabadságelvonástól függetlenül ügyvédi segítséget kell biztosítani a kihallgatáskor (3. cikk).

2.6.1 Az ügyvéd (kérdésekkel, nyilatkozatokkal) aktívan részt vesz a kihallgatásokon és a meghallgatásokon, és jogosult jelen lenni bármely olyan nyomozati vagy bizonyítékgyűjtési cselekménynél, amelyen a gyanúsított vagy vádlott köteles vagy jogosult megjelenni, kivéve, ha fennáll annak veszélye, hogy az ügyvéd megérkezéséhez szükséges idő alatt a gyűjtendő bizonyítékokat megváltoztatják, eltávolítják vagy megsemmisítik. Joga van továbbá belépni az őrizetben tartás helyére az őrizetben tartás feltételeinek ellenőrzése céljából (4. cikk).

2.7 A javaslat előirányozza továbbá azt a jogot, hogy a letartóztatást követően az érintett személy kommunikálhasson egy harmadik féllel vagy országának konzuli hatóságával, és tájékozathassa az őrizetbe vételről (5. és 6. cikk).

⁽¹⁾ HL C 54., 2011.2.19., 48–50. o.

2.8 Az irányelvjavaslat az általa rögzített jogoktól csak kivételes körülmények között engedélyez eltérést (8. cikk). Eltérések kizárólag az igazságügyi hatóságok eseti alapon hozott határozatával engedélyezhetők, és nem alapulhatnak kizárólag az állítólagos bűncselekmény súlyosságán.

3. Általános megjegyzések

3.1 Az EGSZB örömmel fogadja a Tanács által 2009. november 30-án elfogadott ütemtervet jellemző politikai irányváltást, amely az alapvető jogok megerősítésére irányul a büntetőjogi eljárások esetében.

3.2 A tárgyalt javaslat az EJEB joggyakorlati vívmányainak sorába illeszkedik, és bár minimumszabályokat határoz meg, amelyeket a tagállamok szabadon meghaladhatnak, valójában a nemzeti büntetőjogi eljárások „felülről lefelé irányuló” harmonizációjára törekszik.

3.3 A nemzeti jogszabályok a védelemhez való jogok gyakorlását még mindig igen eltérő fokon teszik lehetővé. Az egész Unióban alkalmazandó közös normák meghatározása elengedhetetlen egy közös jogi térség létrehozásához és a nemzeti igazságügyi hatóságok közötti kölcsönös bizalom megerősítéséhez. Az EGSZB kiemelt jelentőséget tulajdonít az említett célkitűzések megvalósításának, amely a személyek szabad mozgásának egyszerű feltétele és következménye.

3.4 Az EGSZB hangsúlyozza továbbá, hogy sürgősen csökkenteni kell az EJEB-nél feltorlódott ügyek számát, melyek pénzügyi szankciókkal járnak az államokra nézve.

3.5 Az EGSZB azonban emlékeztet arra, hogy az ilyen szabályokat csak akkor lehet alkalmazni és teljes mértékben megvalósítani, ha azok tekintetbe veszik a tagállamok hagyományai és jogi rendszerei közötti különbségeket (akkuzatórius vagy inkvizitórius rendszerek), az Európai Unió működéséről szóló szerződés 82. cikkének (2) bekezdése értelmében. Meggyőződése szerint ezt a szempontot érdemes lenne alaposabban megvizsgálni.

3.6 A módszerről és a jogalkotási menetrendről

3.6.1 Az EGSZB nem biztos abban, hogy az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog és a harmadik féllel történő kommunikációhoz való jog összekapcsolása többletértéket jelentene. Az utóbbi a szó szoros értelmében nem vesz részt a védelemhez való jog érvényesítésében.

3.6.2 Az EGSZB ezzel szemben sajnálja, hogy az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog:

- nem kapcsolódik a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való joghoz (B);
- függetlenül kezelendő a költségmentességhez való jogtól, mely a tanácsi ütemtervben hozzá kapcsolódott.

3.6.3 Az EGSZB, bár megérti a költségmentességhez való jog elhalasztásának okait, vitatja az Európai Bizottság azon döntését, hogy a megvalósításhoz szükséges pénzügyi eszközök megfontolása előtt határozza meg az elveket. Ha a pénzügyi hatás önmagában nem is indokolhatja az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 6. cikkének való meg nem megfelelést – az EJEB értelmezése szerint –, a rögzített jogok hatékonyságát mégis érintheti.

3.6.4 Az EGSZB-t még inkább aggasztja, hogy az irányelvjavaslatot kísérő hatástanulmány alábecsülni látszik azokat a költségeket, amelyeket egy ilyen irányelv alkalmazása okoz.

3.6.5 Az EGSZB-t különösen foglalkoztatja az a kérdés, hogy egy európai elfogatóparancs végrehajtása keretében milyen eszközökkel finanszírozható két ügyvéd segítségének igénybevétele (egy a kibocsátó tagállamban, egy pedig a végrehajtó tagállamban), miközben nem vitatja a megközelítés megalapozottságát.

3.7 Érdemben

3.7.1 Ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog kiterjesztése a gyanúsítottakra (2. és 3. cikk)

3.7.1.1 Az irányelvjavaslat fő hozzájárulása az, hogy kiterjeszti az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogot a gyanúsítottakra.

3.7.1.2 Az EJEB joggyakorlatának legutóbbi fejleményei olykor ellentétes értelmezésekhez vezetnek jelenleg; Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy az ügyvédi segítség igénybevételének a szabadság megfosztásának pillanatától kell érvényesülnie.

3.7.1.3 Ettől eltérni csak akkor lehet, ha büntetőeljárás intézkedés van folyamatban a kihallgatott személlyel szemben, aki ezért – az igazság keresésében megnyilvánuló tisztességesség elvének alkalmazása értelmében – már nem egyszerű tanúként hallgatható ki, és akinek joga van az ügyvédi segítséghez.

3.7.1.4 Ez a megközelítés úgy tűnik, összhangban van a joggyakorlat legutóbbi fejleményeivel.

3.7.2 Az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog tartalma (4. cikk)

3.7.2.1 Az ügyvéd aktív részvétele a kihallgatások során – (2) bekezdés

3.7.2.1.1 Az EGSZB tudatában van annak, hogy az irányelvjavaslat az ügyvédi jelenlét hatékonyságára helyezi a hangsúlyt, akinek a kihallgatásokon vagy meghallgatásokon lehetősége van kérdéseket feltenni, magyarázatot kérni és nyilatkozatot tenni. A különböző jogi rendszerek sajátosságaira való tekintettel az EGSZB úgy véli, hogy e jogok gyakorlásának módjait az egyes tagállamok szabályozhatnák.

3.7.2.1.2 Szintén hasznosnak tartaná annak megfontolását, hogy az ügyvéd kérhesse észrevételeinek csatolását a kihallgatási jegyzőkönyvhöz, elkerülendő bárminemű problémát a nyomozhatóságokkal.

3.7.2.1.3 Az EGSZB ugyanakkor megjegyzi, hogy a gyanúsítottak esetében – amennyiben a „gyanúsított” kifejezés használata megmarad – az ügyvédi segítség gyakorlati nehézségekbe fog ütközni, különösen az ügyirat valós időben történő átadása kapcsán.⁽²⁾ Ugyanis – az összes gyakori bűnözési forma esetében – nem áll a nyomozhatóságok rendelkezésére ügyirat a kihallgatást megelőzően.

3.7.2.2 Az ügyvéd jogosult jelen lenni bármely nyomozati vagy bizonyítékgyűjtési cselekménynél, amelyen az érintett személy megjelenik – (3) bekezdés

3.7.2.2.1 Bár ez a jog vitathatatlán előrelépést jelent a védelemhez való jog érvényesítése terén, az EGSZB mégis úgy ítéli meg, hogy különbséget kell tenni az intézkedéstípusok között. A vádlottnak biztosítani kell a lehetőséget, hogy ügyvédi segítséget vehessen igénybe a házkutatás során.

3.7.2.2.2 Ezzel szemben a tudományos és technikai intézkedések (digitális ujjlenyomat, testről történő mintavétel stb.) esetében, melyekkel kapcsolatban az ügyvédnek nincs semmilyen különös kompetenciája, az EGSZB szerint az ilyen jog nem képviselne semmilyen hozzáadott értéket. Elegendő lenne egy nyomtatvány, mely az aláírot tájékoztatja a visszautasítása következményeiről.

3.7.2.2.3 Az EGSZB mindazonáltal tudatában van azoknak a korlátoknak, amelyeket egy ilyen jog állíthat a nyomozás lefolyására nézve. Meggyőződése szerint alapvetően fontos, hogy ne veszélyeztessük a nyomozás zökkenőmentes lefolyását. A bizonyítékgyűjtésnek a lehető leghamarabb kell megvalósulnia, magának a gyanúsítottnak az érdekében is. Az EGSZB javasolja, hogy az irányelv írjon elő egy olyan határidőt, amelynek lejártán túl a nyomozhatóságok az ügyvéd jelenléte nélkül is felléphetnek, és amellyel kapcsolatban igazolni kell, hogy az ügyvéd kellő időben értesítést kapott.

3.7.2.2.4 Az EGSZB véleménye szerint mindössze néhány esetben, amikor nem sérülhet az eljárás tisztességessége, a nemzeti bíróságokra lehetne bízni az ügyvédi jelenlét nélkül szerzett bizonyítékelemek esetleges elfogadhatóságáról való döntéshozatalt.

3.7.2.3 Találkozások az ügyvéd és ügyfele között – (5) bekezdés

3.7.2.3.1 Miközben az ügyvéddel való találkozások időtartamának és gyakoriságának elegendőnek kell lennie, az EGSZB

szerint ha nincs azon kívüli korlátozás, mint „amely sértheti a védelemhez való jog gyakorlását” – mely homályos és szubjektív megfogalmazás –, az viták forrása lesz az ügyvédek és a rendőri szervek között.

3.7.2.3.2 Az EGSZB-t ugyanis foglalkoztatja az e jogok gyakorlásából fakadó időtartam kérdése (az ügyvéd véleménye, tényleges jelenlét, az ügyirat megismerése, találkozás az ügyféllel, segítségnyújtás a kihallgatások és egyes nyomozások során stb.) egy olyan időkorláttal meghatározott nyomozás összefüggésében, mely túlságosan lerövidült ahhoz, hogy hatékony lehessen.

3.7.2.3.3 Az EGSZB elengedhetetlennek tartja annak előírását, hogy minden egyes tagállam ésszerű időkeretet határozzon meg az ügyvéd és ügyfele közötti találkozások időtartamának és gyakoriságának kérdésében, elkerülendő a nyomozás zökkenőmentes lefolyásának veszélyeztetését, illetve biztosítandó e jogok tényleges gyakorlását. Megítélése szerint e találkozásokra legalább minden egyes új kihallgatás előtt sor kell, hogy kerüljön.

3.7.2.4 Az őrizetben tartás feltételei – (4) bekezdés

3.7.2.4.1 Nem szükséges bizonygatni, hogy egy szabadságtól megfosztott személyre milyen hatással vannak az őrizetben tartás körülményei. Az emberi méltósággal kapcsolatos egyértelmű okokból az EGSZB hangsúlyozza, hogy sürgősen biztosítani kell a körülmények javításához szükséges összegeket. Jóllehet – véleménye szerint – nem tartozik az ügyvéd feladatai közé, hogy „ellenőrizze” az érintett személy őrizetben tartásának körülményeit, megfontolandó lenne, hogy az ügyvéd „felmérje”⁽³⁾ azokat, és kérhesse, hogy észrevételei jegyzőkönyvbe kerüljenek. Az EGSZB javasolja annak pontosítását, hogy az ügyvéd a lehető leghamarabb beléphessen az őrizetben tartás helyére.

3.7.2.5 A szabad ügyvédválasztás elve

3.7.2.5.1 Az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog nem választható el velejárójától, a szabad ügyvédválasztás elvétől az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 6.3. c) cikkének értelmében. Miután megállapítja, hogy az irányelvjavaslat nem tesz utalást erre, az EGSZB javasolja az ezen elvre való emlékeztetést. Az igazságügyi hatóság kérésére eltérésre kerülhet sor a terrorizmus és a szervezett bűnözés esetében; ekkor az illetékes szakmai szervezet jelölheti ki az ügyvédet.

3.7.2.5.2 A szabad ügyvédválasztás elvének alkalmazása érdekében a költségmentességre vonatkozó jövőbeli eszköznek elő kell írnia, hogy minden európai ügyvéd munkáját igénybe lehessen venni a költségmentesség keretén belül.

⁽²⁾ Az irányelvjavaslatnak a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló 7. cikke előírja, hogy minden gyanúsított vagy vádlott és ügyvédje hozzá kell hogy férjen az ügyirathoz.

⁽³⁾ A „to check up” kifejezést pontosabban tükröző kifejezés.

3.7.2.5.3 Az irányelv által biztosított jogok hatékonyságának garantálása érdekében az EGSZB kéri a tagállamokat, hogy mielőbb fontolják meg olyan sürgősségi megoldások kialakítását, amelyek lehetővé teszik az ügyvédi segítség azonnali igénybe vételét abban az esetben, ha a szabadon választott ügyvéd nem érhető el azonnal.

3.7.2.6 Nyomozati titok

3.7.2.6.1 Az EGSZB emlékeztetni kíván az ügyvédeknek a nyomozással kapcsolatos titoktartási kötelezettségére. Ez a kötelezettség az EGSZB szerint hozzá fog járulni annak biztosításához, hogy az irányelvjavaslatban rögzített jogok elmélyítése ne veszélyeztesse majd a nyomozás zökkenőmentes lefolyását.

3.7.3 Harmadik féllel történő kommunikációhoz való jog (5. és 6. cikk)

3.7.3.1 Az EGSZB elismeri a harmadik fél tájékoztatásának fontosságát, azonban szeretné elkerülni azokat a veszélyeket, amelyeket a közvetlen kommunikáció rejtene magában a nyomozásra nézve, ezért a következő megfogalmazást ajánlja: harmadik személy vagy konzuli hatóság „értesítésének joga” vagy „tájékoztatása”.

3.7.4 Hatály (2. cikk) és eltérések (8. cikk)

3.7.4.1 Attól tartva, hogy a büntetőeljárások túlzott alaki követelményei veszélyeztethetik a nyomozás hatékonyságát, az EGSZB elengedhetetlen tartja, hogy meghagyjuk a lehetőséget az egyes tagállamoknak arra, hogy olyan eljárásokat hajtsanak végre, amelyek eltérnek bizonyos, akár a nyomozás, akár a büntetőjogi eljárás közben felmerülő elvektől, elsősorban akkor, ha a tömeges bűnözési formákból eredő enyhe bűncselekmények ténye nem vitatott és nem is vitatható.

3.7.4.2 Mivel alapvetően fontos, hogy ne veszélyeztessük a nyomozás zökkenőmentes lefolyását, az EGSZB mindenképpen eltérés előírását javasolná arra az esetre, ha ez előreláthatóan bekövetkezne. Javasolja, hogy ebben az értelemben módosítsák a 8. a) cikket (lásd részletes megjegyzések).

4. Részletes megjegyzések

4.1 A javaslat szövegében a „gyanúsított vagy vádlott” helyett mindenhol az „aki ellen büntetőeljárás intézkedés van folyamatban” megfogalmazást javasolja.

4.2 3. cikk (1) bekezdés a) pont: a „kihallgatás” szó után „vagy meghallgatás” betoldása.

4.3 4. cikk (1) bekezdés: „képviselő” helyett „segítő”.

4.4 4. cikk (2) bekezdés a következőképpen pontosítandó: „annak a személynek, aki ellen büntetőeljárás intézkedés van folyamatban, bármely kihallgatásán vagy meghallgatásán”, továbbá hozzá kell tenni: „és észrevételeit jegyzőkönyvbe vétetni”.

4.5 4. cikk (4) bekezdés: „ellenőrizni” helyett „felmérni”, továbbá az „ebből a célból joga van belépni” megfogalmazás kiegészítendő „a lehető leghamarabb” és „észrevételeit jegyzőkönyvbe vétetni” megfogalmazással.

4.6 5. cikk, cím és (1) bekezdés: „kommunikációhoz” helyett „értesítéséhez”.

4.7 5. cikk (2) bekezdés: „gyermek” helyett „kiskorú”.

4.8 6. cikk: „hatóságokkal való kommunikációhoz” helyett „hatóságok értesítéséhez”.

4.9 8. cikk a) pont, a végén kiegészítendő: „és nem veszélyezteti a nyomozás zökkenőmentes lefolyását”.

4.10 8. cikk második bekezdés: „igazságügyi hatóságok” helyett „illetékes hatóságok”.

4.11 11. cikk (2) bekezdés harmadik franciabekezdés, kiegészítendő: „valamint észrevételeinek jegyzőkönyvbe vételéhez”.

Kelt Brüsszelben, 2011. december 7-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Staffan NILSSON